

Επίδραση Ζωής

Στόχοι Σεμιναρίου

Ποιοι είναι οι ευάλωτοι μαθητές και πως τους αναγνωρίζω;

Ποιοι είναι οι έφηβοι σε ρίσκο για παραβατικότητα και πως τους αναγνωρίζω;

Παράγοντες ρίσκου – παραβατικότητας

Πως παρεμβαίνω βοηθητικά; (ως κοινότητα, ως εκπαιδευτικός)

Μπορείς να αναγνωρίσεις τους ευάλωτους εφήβους;

Χαρακτηριστικά Ευάλωτων εφήβων

- Επιτυγχάνουν χαμηλότερες βαθμολογίες σε ακαδημαϊκές δραστηριότητες
- Περισσότερες απουσίες στο σχολείο
- Παραμένουν στην ίδια σχολική χρονιά
- Λαμβάνουν περισσότερες σχολικές πειθαρχικές ενέργειες

(Wang, Blomberg & Li, 2005)

Χαρακτηριστικά Ευάλωτων εφήβων

- Ανεπαρκής σχέσεις με συνομήλικους – υπερβολικά μόνοι, κ.α.
- Εύθραυστο σπίτι – περιορισμένες δεξιότητες, κ.α.
- Δεν ενδιαφέρονται για το μέλλον – δεν το βλέπουν θετικά
- Δεν εμπιστεύονται τους ενήλικες – άδικοι, απαθείς, κ.α.
- Αποφυγή – σχολείο, επαφή με ενήλικες ή φίλους κ.α.
- Χαμηλή αυτοπεποίθηση – προσωπική ανικανότητα, κ.α.
- Ανυπόμονοι – αποδιοργανωτικοί, κ.α.
- Δεν βλέπουν την σχέση μεταξύ προσπάθειας και επιτυχίας

(Sagor & Cox, 2004)

Χαρακτηριστικά που εύκολα μπορούν να παρατηρηθούν στην κοινότητα ή στο σχολείο

- Συμπεριφορά που παρεμβαίνει στην περιουσία άλλων ανθρώπων
- Συμπεριφορά που παρεμβαίνει στα δικαιώματα των άλλων
- Κλοπές
- Εμπρησμοί

(Ettah & Daru, 2019)

Χαρακτηριστικά που εύκολα μπορούν να παρατηρηθούν στο σπίτι

- Μειωμένη επικοινωνία
- Χάσιμο της εμπιστοσύνης τους στους γονείς
- Δυσκολεύονται να αντιμετωπίσουν και να υπερασπιστούν τους εαυτούς τους από προκλήσεις και στρες.

(Amran & Basril, 2020)

- Υπερβολική ονειροπόληση
- Νευρικά ξεσπάσματα
- Λένε ψέματα

(Sullenger, 1933)

- Αυξανόμενα επίπεδα συγκρούσεων μεταξύ γονιών και εφήβων
- Μειωμένη γνώση των γονιών για τις δραστηριότητες και την προσωπική ζωή των εφήβων

(Buist et al., 2020)

Παράγοντες ρίσκου για παραβατικές συμπεριφορές

(1) Προβλήματα συμπεριφοράς στην ομάδα συνομηλίκων, στο σχολείο ή και στο σπίτι.

- Οι επιρροές από συνομήλικους φαίνεται να έχουν επίπτωση στην νεανική χρήση ουσιών.
- Η χρήση ουσιών φαίνεται να υπηρετεί ένα «κοινωνικό σκοπό» για κάποιους νέους.
- Επίσης, γονεϊκές στάσεις που είναι υποστηρικτικές στην χρήση ουσιών και υπάρχουσα γονεϊκή χρήση ουσιών αυξάνουν το ρίσκο του νεαρού ατόμου για χρήση ουσιών.
- Όσο για την χρήση αλκοόλ έρευνες έδειξαν αυξημένη χρήση αλκοόλ σε νεαρά άτομα που είναι απόγονοι αλκοολικών γονέων με υπερβολική χρήση αλκοόλ.

(Herjanic et al., 1977; Kandel et al., 1978; Schuckit and Chiles, 1978; Rydelius, 1983; Merikangas et al., 1985; Swadi, 1989; Kandel, 1978; Kandel and Adler, 1982; Swadi, 1992b; Jenkins, 1996; Swadi, 1999; Isohanni et al., 1991; Stanton et al., 1982; Kandel, 1982)

Παράγοντες ρίσκου για παραβατικές συμπεριφορές

(2) Έκδηλη επιθετικότητα (λεκτική ή σωματική).

- Αν το νεαρό άτομο είναι σωματικά ή και λεκτικά επιθετικό, να τσακώνεται με τους γονείς ή τους δασκάλους του (Assink et al., 2015).
- Η επιθετικότητα και η αντικοινωνική συμπεριφορά στην παιδική ηλικία θεωρούνται παράγοντες ρίσκου για την χρήση ουσιών (Hammersley et al., 1990; Dryfoos, 1991; Hawkins et al., 1992).

Παράγοντες ρίσκου για παραβατικές συμπεριφορές

(3) Πειραματισμός με τη χρήση παράνομων ουσιών και χρήση αλκοόλ.

- Αν το άτομο πίνει πολύ αλκοόλ
- Κάνει χρήση ουσιών πριν την ηλικία των 17 ετών,
- Κάνει χρήση αλκοόλ πριν την ηλικία των 18 ετών.
- Επίσης, υπάρχουν και παράγοντες όπως το κάπνισμα και τον τζόγο (Assink et al., 2015).

Μπορείτε να σκεφτείτε
κάποιες παράνομες ή
παραβατικές
δραστηριότητες που νερά
άτομα που γνωρίζεται
έχουν εμπλακεί;

Παράγοντες ρίσκου για παραβατικές συμπεριφορές

(4) Συναισθηματικά και συμπεριφορικά προβλήματα (πχ, παρορμητικότητα, κατάθλιψη).

- Παράγοντες που σχετίζονται με:
 - συναισθηματικά προβλήματα
 - εσωτερίκευση και εξωτερίκευση προβλημάτων

(Assink et al., 2015).

- Κάποιοι από τους παράγοντες ρίσκου για κατάθλιψη είναι επίσης παράγοντες ρίσκου και για την χρήση ουσιών (Lewinsohn et al., 1995).
- Ευρήματα δείχνουν ότι η μελαγχολική διάθεση στην πρώιμη εφηβεία είναι σημαντικός παράγοντας ρίσκου για χρήση ουσιών (Swadi, 1999).

Παράγοντες ρίσκου για παραβατικές συμπεριφορές

(5) Πρώιμη ή επικίνδυνη σεξουαλική συμπεριφορά.

- Αν το άτομο έχει μεγάλο αριθμό από σεξουαλικούς συντρόφους και σεξ χωρίς προστασία (Savioja et al., 2017)
- Η νεανική σεξουαλική συμπεριφορά είναι γενικά συνδεδεμένη με χρήση αλκοόλ και ουσιών όπως επίσης και μειωμένο σχολικό ενδιαφέρον και σχολικά επιτεύγματα.
- Τα νεαρά άτομα μπορεί να εμπλακούν σε τέτοιου είδους συμπεριφορές για αρκετούς λόγους (Brooks-Gunn & Furstenberg, 1989).

(6) Οικογενειακά προβλήματα (πχ, συγκρούσεις, αδυναμία ελέγχου).

- Παράγοντες σχετικοί με οικογενειακά προβλήματα όπως είναι:
 - μέλη της οικογένειας που έχουν προβλήματα με τον νόμο,
 - χαμηλή θετική γονική μέριμνα,
 - μεγάλη οικογένεια,
 - φτωχή σχέση με τους γονείς
 - γονικές συγκρούσεις (Assink et al.,2015).

(7) Φτωχό κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο.

- Ποιότητα του περιβάλλοντος διαβίωσης όπως:
 - προβλήματα στη γειτονιά
 - κοινωνική εγκληματικότητα
 - έχοντας αρνητική εντύπωση για την γειτονιά

(Assink et al., 2015).

- Σχετίζεται με τη χρήση ουσιών στους νέους.
- Συσχετίζεται με αυξημένη χρήση ουσιών στους νέους (Goodman & Huang, 2002).

(8) Παραβατικές αξίες, στάσεις και αντιλήψεις.

- Οι αξίες ορίζονται ως οδηγός της συμπεριφοράς (Rakeach, 1973).
- Οι αξίες βάζουν προτεραιότητες και επιτρέπουν στα άτομα να αναγνωρίζουν επικίνδυνες και επιβλαβείς παρορμήσεις (Juhasz & Sonnenshein-Schneider, 1987).
- Ερευνητικά ευρήματα υποστηρίζουν ότι παραβατικοί νέοι μπορεί να απέτυχαν να αναπτύξουν αξίες σύμφωνες με τους κοινωνικούς κανόνες (Zeiman & Benson, 1983).

Άσκηση

Αναγνωρίστε χαρακτηριστικά από εφήβους που είναι ακαδημαϊκά επιτυχείς και εφήβους που βρίσκονται σε ρίσκο για παραβατική συμπεριφορά.

- Σκέψου 2 νέους που γνωρίζεις
- Ένα που έχει πολλές ακαδημαϊκές επιτυχίες
- Ένα που φαίνεται να προορίζεται για ακαδημαϊκή αποτυχία
- Τώρα θυμήσου τις συμπεριφορές που παρατήρησες και σε οδήγησαν στην πρόβλεψη που έκανες. Σημείωσε τις σε μια κόλλα.

Δουλεύοντας με ευάλωτους μαθητές και μαθητές με ρίσκο παραβατικής συμπεριφοράς

- Νεανική υποστηρικτική καθοδήγηση – νέα προσέγγιση στην υποστηρικτική καθοδήγηση όπου ο νέος προτείνει μέντορες από τους ενήλικες της ζωής του (εξαιρουμένων γονέων), όπως είναι οι εκπαιδευτικοί ή κοινοτικοί σύμβουλοι (Schartz, Rhodes, Spencer, & Grossman, 2013).

Ορισμός νεανικής υποστηρικτικής καθοδήγησης:

- Σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ ενός νεαρού και ενός μεγαλύτερου σε ηλικία ατόμου (εκτός γονέα), που μπορεί να παρέχει καθοδήγηση, υποστήριξη και έχει αναγνωριστεί για την ικανότητα του να ενθαρρύνει τη θετική συμπεριφορά, κοινωνικό-συναισθηματικά και ακαδημαϊκά αποτελέσματα (Rhodes, 2002).

Δουλεύοντας με ευάλωτους μαθητές και μαθητές με ρίσκο παραβατικής συμπεριφοράς

➤ Παροτρύνω:

- **Ισχυρές διαπροσωπικές δεξιότητες** – η ικανότητα να αλληλοεπιδρώ με άτομα μέσω αποτελεσματικής ακρόασης και επικοινωνίας.
- **Ψυχική ευημερία** – είναι σχετικά με τα συναισθήματα και τις σκέψεις του μαθητή και πώς αντιμετωπίζει τα πάνω και κάτω της καθημερινότητας.
- **Ευέλικτη αυτό-εικόνα** – η άποψη που έχει ο κάθε μαθητής για τον εαυτό και τις ικανότητες του.
- **Αυτοπεποίθηση** – η στάση του μαθητή σχετικά με τις δεξιότητες και τις ικανότητες του.
- **Αυτοεκτίμηση** - είναι μια εσωτερική κατάσταση που προέρχεται από την κατανόηση, αγάπη και αποδοχή του εαυτού.

(Le Bon & Boddy, 2010)

Δουλεύοντας με ευάλωτους μαθητές και μαθητές με ρίσκο παραβατικής συμπεριφοράς

- Επιτρέπω στον μαθητή να εξηγήσει την κατάσταση – διαπροσωπικές δεξιότητες
- Κάνω ερωτήσεις
- Χρησιμοποιώ τον αυτό-επιβεβαιωτικό τρόπο επικοινωνίας
 - Σκέφτομαι πριν μιλήσω και πριν αντιδράσω. Παρατηρώ μια κατάσταση και σκέφτομαι τί θέλω να πετύχω.
 - Ακούω τι θέλει ο άλλος
 - Μιλώ ευθέως, λέω τι νιώθω και τι σκέφτομαι
 - Μιλώ μόνο για τον εαυτό μου
 - Σέβομαι τις ανάγκες του άλλου και δείχνω κατανόηση
 - Προτείνω λύσεις και συμβιβασμούς
 - Δεν έχει σημασία ποιος έχει δίκιο αλλά να γίνει κάτι που θα ωφελήσει όλους

(Smith, 2003)

Δουλεύοντας με ευάλωτους εφήβους με ρίσκο παραβατικής συμπεριφοράς

- Μεταχειρίζομαι κάθε έφηβο με εμπιστοσύνη και σεβασμό
- Προσπαθώ να καταλάβω τις ενέργειες τους
- Βοηθώ τους εφήβους να καταλάβουν:
 - Γιατί η συμπεριφορά τους δεν ήταν αποδεκτή;
 - Γιατί η συμπεριφορά τους ήταν προσωπική ζημιά;
- Δημιουργία σχέσης εμπιστοσύνης μεταξύ ενήλικα και εφήβου

(Wolfgramm, 1994).

Δουλεύοντας με ευάλωτους μαθητές και μαθητές με ρίσκο παραβατικής συμπεριφοράς

- Είμαι διαθέσιμος
- Επικεντρώνομαι στις προσωπικές ανάγκες
- Βοηθώ τους μαθητές να βάλουν ρεαλιστικούς στόχους
- Είμαι μη επικριτικός
- Βοηθώ τους μαθητές να αναπτύξουν αίσθηση ολοκλήρωσης (επίτευξη)

(Wolfgramm, 1994)

- Προωθώ τις πέντε βασικές συναισθηματικές ανάγκες:

- επάρκεια
- αίσθηση του ανήκειν
- χρησιμότητα
- δραστητικότητα
- αισιοδοξία

(Sagor & Cox, 2004)

Προληπτικό Πρόγραμμα ΕΠΙΔΡΑΣΗ Ζωής

Ατομικές Συναντήσεις με Εφήβους

- Παροχή στοχευμένης και εξατομικευμένης προληπτικής συμβουλευτικής παρέμβασης σε εφήβους
- Ανάπτυξη προληπτικών δεξιοτήτων
- Ψυχολογική ενδυνάμωση
- Θωράκιση του ατόμου έναντι στις εξαρτήσεις
- Ατομικές συναντήσεις για εφήβους,
- Εμπλοκή σε υγιείς δραστηριότητες στην κοινότητα επιχορηγημένες από το πρόγραμμα
- Αφορά άτομα στην μέση εφηβεία (12- 17)
- Διάρκεια μέχρι και 20 συναντήσεις οι οποίες συμπεριλαμβάνουν:
 - Εξατομικευμένη αξιολόγηση
 - Αναγνώριση παραγόντων ρίσκου και προστατευτικών παραγόντων
 - Ανάπτυξη ατομικού πλάνου παρέμβασης
 - Υλοποίηση ατομικού πλάνου παρέμβασης

Προληπτικό Πρόγραμμα ΕπίΔΡΑΣΗ Ζωής

- Οικογενειακό Πρόγραμμα
- Κοινές συναντήσεις επίλυσης συγκρούσεων εφήβου και γονέων
- Διάρκεια: 12 κοινές συναντήσεις 90 λεπτών (με διάλειμμα)

Προληπτικό Πρόγραμμα ΕπίΔΡΑΣΗ Ζωής

- Το πρόγραμμα είναι εγκεκριμένο και επιχορηγημένο από την **Αρχή Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου (ΑΑΕΚ)**.
- Οι φορείς του προγράμματος είναι:
 - **Center of Interdisciplinary Science Promotion & Innovative Research (InSPIRE)** το οποίο λειτουργεί υπό την καθοδήγησης ακαδημαϊκών του Πανεπιστημίου UCLan, Cyprus
 - **Ίδρυμα Μεσόγειος – Πρόληψη & Υγεία.**
- Το πρόγραμμα προσφέρεται **ΔΩΡΕΑΝ!**

ΕπίΔΡΑΣΗ

ΑΡΧΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ
ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

ΕπίΔΡΑΣΗ Ζωής

Για πληροφορίες επικοινωνήστε:

Τηλ.: 99516898 (Χριστόδουλος Μονογιός)

Email: epidrasi@uclancyprus.ac.uk